

## **Johan Galtung: SÀHARA OCCIDENTAL: UNA VISIÓ, 2016.03.14 Alfàs.**

Als dos extrems de la Mediterrània hi ha guerres molt similars contra dos pobles àrabs i musulmans: els palestins, fins a 1948 antiga colònia britànica, i els sahrauís al Sàhara Occidental, colònia espanyola fins a 1975, quan Franco s'estava morint (i que segueix sent avui en dia considerada l'última colònia d'Àfrica)

Els agressors són jueus d'Israel i àrabs del Marroc (i Mauritània fins a 1979). Les antigues colònies van ser lliurats a Israel per Anglaterra i al Marroc per Espanya (aquestes dues últimes parts han estat convidades a aquest seminari però no han donat resposta); un procés recolzat respectivament pels EUA i per EUA-França, dos poders amb veto al Consell de Seguretat de l'ONU. Israel al·lega drets a la terra de mil·lennis d'antiguitat, mentre que el Marroc reclama segles. Les conquestes militars van ser seguides per ocupació-annexió; refugiats en campaments a Jordània i Algèria; resistència violenta i no violenta per a la independència. Són dos casos coneguts per una brutal guerra que voreja el genocidi, pels casos de tortura i pels murs de separació.

L'objectiu d'Israel-Marroc és la sobirania, el poder sobre les terres conquerides, amb una certa autonomia interna; amb assentaments de colons jueus i marroquins; i l'explotació econòmica del treball i els recursos. Les resolucions de l'ONU i les sentències de la Cort Penal Internacional no han tingut cap impacte. No hi ha autodeterminació.

De la Unió Europea -11 dels 28 estats són expotències colonialistes- no pot esperar-se que exerceix pressió sobre Anglaterra, Espanya i França per a "fer alguna cosa", donada la regla de "no et critico, perquè no em critiques".

Les converses no han donat lloc al canvi fonamental d'aquesta situació inacceptable. També és inacceptable la preocupació exclusivament per la violència israeliana que provoca el patiment dels palestins i no per la dels marroquins sobre els sahrauís. La raó és ignorància, no gaire antisemitisme.

Per això, als EUA molts saben sobre el Orient Mitjà, però només Stephen Zunes en el seu treball "Hillary Clinton, fosfats i Sàhara Occidental".

La Història llança ombres fosques sobre els dos processos. L'Occident cristià va perdre les Croades (1095-1291); ¿Però van ser després els jueus convidats a reconquistar Jerusalem? L'Iberia cristiana es va convertir Al-Andalus des 711; la reconquesta es va completar el 1492; ¿Hi ha alguna cosa de revenja antiespanyola contra els sahrauís?

Els casos legals contra Espanya per negligència en la descolonització, i en contra del Marroc per l'ocupació, són molt sòlids. Però estan bloquejats.

La disculpa d'Espanya seria de gran ajuda, però és poc probable; el territori es va perdre en plena preocupació per la transició postfranquista. Itàlia es va disculpar en 2011 pel terrorisme d'estat del bombardeig genocida en 1911 sobre l'oasi a Líbia: un segle més tard. Tots els responsables estaven morts: no és el cas d'Espanya. Però actualment, Anglaterra ha intentat compensar els kenyans que van lluitar contra el govern colonial a la dècada dels 50 -que havien estat colpejats, torturats, violats, castrados- amb un "lament que es produís", encara que sense disculpes (IHT juny 7 de 2013).

Un nou element ha d'introduir-se per desbloquejar la situació, la visió d'un futur positiu que podria ser acceptable. Encara existeixen, a l'Est, la solució de dos estats; a l'Oest, un Sàhara independent, al costat d'un veí molt més fort ... En tots dos casos hi ha més països que participen i els països ocupats són febles.

La independència clàssica, atès que hi ha tantes interdependències mútues no té sentit. La fórmula és la confederació, una comunitat. A l'Àfrica, amb 500 nacions en 53

estats, no es poden canviar les fronteres -el Marroc ho va fer contra el dret internacional-, però cal obrir-les per als que vulguin aproximar-se i flexibilitzar els estats amb federacions a nivell interior per a aquells que vulguin estar més solts i no dominats per una sola nació.

Una Unió de l'Àfrica Occidental, UAO (WAU en anglès), de quatre països -Sahara Occidental, el Marroc, Mauritània i Algèria- amb fronteres obertes, cooperació econòmica-política equitativa i cultura compartida, podria ser un dia atractiva per als quatre. Amb l'adhesió a l'ONU de tots, igualtat d'autonomia per als quatre a l'interior de la UAO, i consens per a la cooperació i la coordinació.

Un model: la Unió Nòrdica (UN) de cinc països - Dinamarca-Finlàndia-Islàndia-Noruega-Suècia (i quatre perifèries) funciona molt bé sobre una base de consens, després de segles de conquestes i annexions ... i d'odi. La UAO pot prendre també de la Unió Europea l'arquitectura: un Consell de Ministres dels estats, una comissió per a les funcions, una Cort Penal, un Parlament. Que això portarà temps és obvi, però les reflexions poden començar immediatament. Cal aprendre de la unitat en la diversitat de l'ASEAN.

Què es pot fer per accelerar la història cap a qualsevol cosa positiva com UAO, perquè ocupin un lloc preponderant, amb noves oportunitats per als quatre?

Els sahrauís haurien d'aprendre dels palestins a pensar localment i actuar de manera més global. El Sàhara Occidental ha de ser reconegut per les Nacions Unides, igual que ho són Palestina i el Vaticà, com a Estat-observador-no-membre, amb la seva bandera un dia a l'edifici de l'ONU. També podrien ser reconeguts per la UNESCO. I pels països progressistes com Suècia i altres. Igual que per a Palestina, els parlaments poden estar per davant dels governs. ¿També a Espanya si guanya més pes Podem a les probables eleccions nacionals del 26 de juny?

Als seus 70 anys, hi ha un esperit de renovació a les Nacions Unides. Un aspecte bàsic és donar més poder a la "Unió per la pau" de l'Assemblea General quan el Consell de Seguretat veta al bloc de progrés. Hauria de ser possible que el Sàhara sigui membre abans de 2020, igual que ho és a la Unió Africana. Malgrat això, és indispensable major presència en els mitjans de comunicació, el que significa avui dia especialment Internet.

Molt útil seria que Trump i Sanders esmentessin el tema, també argumentant en contra de la desastrosa política exterior de Hillary Clinton que afalaga al Marroc mentre rep els seus diners. I això ens porta a Rússia i Putin: Trump té bons contactes amb ell. I a Cuba, una veu que s'escolta cada vegada més, i que és preferida sobre Espanya pels estudiants sahrauís.

El BDS (boicot- desinversió-sancions) no té sentit només en contra d'Israel i no també contra el Marroc, començant pel boicot als productes dels territoris annexionats-ocupats. I no obstant això, cal mantenir les línies de comunicació obertes per a la recerca de diàlegs, no necessàriament entre els governs, sinó entre persones i organitzacions de la societat civil, menys lligades per les regles formals. Els marroquins afirmen que l'oposició al Marroc està organitzada i finançada per Algèria per destruir-ho; cal refutar això.

El Sàhara Occidental com "l'última colònia" és una vergonya inacceptable per a Espanya, igual que la corrupció flagrant i la democràcia inestable. Cal superar-la afegint a la preocupació pels mals fets passats actuacions que condueixen a un futur positiu. I, mirant el mapa: amb un paper especial per a les illes Canàries.